

Jihočeská univerzita

Pedagogická fakulta

Oddělení ruského jazyka a literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OBRAZ ČESKÉ REPUBLIKY V SOUČASNÉM RUSKÉM
TISKU**

Autor: Hana Waldaufová

Obor: Ruský a německý jazyk pro hospodářskou a obchodní sféru

Vedoucí práce: PhDr. Marta Vágnerová, Ph.D.

České Budějovice 2008

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma obraz České republiky v současném ruském tisku vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 23. 4. 2008

Hana Waldaufová

Poděkování:

Za vedení diplomové práce a odborné konzultace děkuji paní PhDr. Martě Vágnerové, Ph.D.

Anotace

Obraz České republiky v současném ruském tisku

Autor: Hana Waldaufová

Vedoucí práce: PhDr. Marta Vágnerová, Ph.D.

Práce se zabývá obrazem České republiky v současném ruském tisku. Teoretická část popisuje charakteristické rysy publicistického stylu, charakterizuje teorii a praxi překladu, nejdůležitější problémy překladu z ruského do českého jazyka a naopak.

Praktická část obsahuje vlastní analýzu vybraných ruských periodik (v elektronické podobě). Analyzovány byly příspěvky, které se bezprostředně týkaly České republiky za stanovené časové období. Podle zjištěných tématických okruhů byly vybrány texty, které byly v práci zpracovány a přeloženy z ruského do českého jazyka.

Cílem této analýzy bylo zjistit, v jakých kontextech se v ruských denících píše o České republice.

Annotation of Thesis

The image of the Czech Republic in the contemporary Russian press

Author: Hana Waldaufová

Supervisor: PhDr. Marta Vágnerová, Ph.D.

My thesis deals with the image of the Czech Republic in the contemporary Russian press. The theoretical part describes the characteristic features of the publicistic style. Also, it characterises the theory and practise of translation and the most important problems of the translation from Czech to Russian and vice versa.

The practical part contains the real analysis of the chosen Russian periodical (on-line editions). Specifically, reports relating directly to the Czech Republic published in a given period were analysed. Subsequently, according to the established thematic spheres texts were selected and translated from Russian to Czech.

The aim of the analysis was to learn in which context Russian journals inform about the Czech Republic.

Obsah

ÚVOD	8
1. FUNKČNÍ STYL PUBLICISTICKÝ	9
1.1. Stylová sféra publicistická a její funkce	9
1.2. Psaná publicistika	9
1.3. Publicistické žánry a útvary	10
1.4. Členění textu	10
1.5. Jazyková stránka publicistických projevů	12
1.6. Stylizace věty – uspořádání větných členů	13
1.7. Cíl a charakter publicistiky	14
2. TEORIE A PRAXE PŘEKLADU	16
2.1. Výběr vhodných mezijazykových ekvivalentů	16
2.2. Překladatelské transformace (z ruského jazyka na český a naopak)	17
2.3. Druhy překladu	20
2.4. Publicistický styl a překlad	20
2.5. Základní rysy publicistického stylu a volba jazykových prostředků	20
2.6. Cíl překladu	21
3. VLASTNÍ ANALÝZA RUSKÝCH MÉDIÍ	22
3.1. Rozdělení zdrojů podle druhu	22
3.2. Analýza jednotlivých médií	23
3.3. Tématické okruhy a témata	28
3.4. Výběr článků k překladu podle tématických okruhů	29
4. PŘEKLADY ČLÁNKŮ	30
ZÁVĚR	51

PE3IOME-----52

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A OSTATNÍ
ZDROJE -----53**

Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala obraz České republiky v současném ruském tisku. Toto téma jsem si zvolila proto, že mě velice zajímalo, jaký pohled má současný ruský tisk na Českou republiku, v jakých kontextech se v ruských denících píše o ČR.

Hlavním úkolem mé diplomové práce byla vlastní analýza vybraných ruských periodik a překlad zvolených textů. Analyzovala jsem si periodika zveřejněná v elektronické podobě. Vybrané zdroje jsem rozdělila podle druhu do tří skupin: prokremelský deník, ekonomický deník a nezávislé deníky. Dále jsem si daná periodika prostudovala a vyhledala všechny zmínky o České republice za stanovené časové období. Ve vlastní analýze jsou uvedeny příspěvky, které byly ve sledovaném období vybranými médii zveřejněny. Příspěvky byly rozčleněny podle svého tématického zaměření do tématických okruhů a témat. Ke každému tématu bylo přiřazeno hodnocení z hlediska druhu zdroje. Podle zjištěných tématických okruhů byly vybrány texty, které byly v práci zpracovány a přeloženy z ruského do českého jazyka.

V úvodní teoretické části jsem se zabývala charakteristickými rysy publicistického stylu, dále teorií a praxí překladu a nejdůležitějšími problémy překladu z ruského do českého jazyka a naopak.

1. Funkční styl publicistický

1.1. Stylová sféra publicistická a její funkce

Jak uvádí E. Minářová (1997), publicistika je známa jako mezilidská komunikace informující o aktuálních společenských a politických událostech a komentující je. Styl publicistický, jako jeden z funkčních stylů, představuje funkci sdělnou, informativní, komunikační. Plní ještě funkci ovlivňovací, přesvědčovací a získávací. Publicistický styl je styl výrazně dynamický.

Podle práce J. Pilátové (2000) je publicistický styl stylem působícím – úloha věcné informace se v něm snižuje, zdůrazňuje se působení projevu na jeho příjemce, podobně jako u stylu uměleckého. Záměrem autora publicistických textů je ovlivnit adresáta. Důležité je vytvoření a udržení kontaktu mezi autorem a adresátem, hodnocení obsahu autorem, apel na adresáta.

Do publicistiky patří projevy publicistiky psané i mluvené. Níže se budeme zabývat převážně problematikou psané publicistiky.

1.2. Psaná publicistika

Styl textů psané publicistiky lze uže označit jako styl novinářský nebo žurnalistický. Patří sem především denní tisk a publicistický tisk periodický .

J. V. Bečka (1986) připomíná, že úkolem denního tisku je informovat čtenáře a formovat jej. Noviny informují o tom, co se děje, o tom, co čtenář potřebuje vědět a o tom, co by vědět měl. Noviny formují čtenáře v tom, jaký postoj má k politickému dění zaujímat, jak má jako občan jednat, pomáhají ho formovat v jeho kulturním rozhledu a v postoji k vědeckému a technickému rozvoji. Základním znakem novin je jejich aktuálnost a široké masové zaměření na všechny vrstvy národa.

Vedle denního tisku existují periodické časopisy (týdeníky, měsíčníky), jenž také sledují politické a všeobecné kulturní a naučné jevy. Čistě informativní úkol zde ustupuje do pozadí a zesiluje se úkol formativní, tedy výchovný a vzdělávací. Aktuálnost má širší časový rozsah a okruh čtenářů je užší. Zaměření není tak masové, bývají i specializovány (pro ženy, pro mládež apod.). Příspěvky bývají obsažnější a předpokládají vyšší stupeň vzdělání.

1.3. Publicistické žánry a útvary

Jak poznamenává E. Minářová (1997), rozlišují se tři druhy žánrů: zpravodajské, analytické, a beletristické.

Ke zpravodajským žánrům patří tyto útvary: publicistická zpráva, krátká zpráva (noticka), rozšířená zpráva mající v novinách charakter článku a blížící se novinářskému referátu (riport), oznámení, reklama, event. inzerát, komuniké¹, interview, publicistický referát aj.

Základní zpravodajská forma je zpráva. Má za úkol čtenáře objektivně a stručně informovat o aktuální události. Ve výčtu informací nechybějí údaje o místě, času a o jiných průvodních okolnostech. Podstatným rysem je rovněž odkaz na pramen informace, tj. zveřejnění agentury, která zprávu zaznamenala a dále šíří.

K analytickým žánrům řadíme úvodník, komentář, glosu, novinářský posudek, novinářskou recenzi a kritiku aj.

Beletristické žánry jsou zastoupeny typickými útvary, k nimž patří především črta, sloupek, reportáž a novinářský fejeton. Svou funkcí a některými vlastnostmi je řadíme mezi útvary publicistické, i když užitý výrazový materiál, jeho stylizace v textu a charakter kompoziční výstavby se blíží stylu umělecké literatury.

1.4. Členění textu

E. Minářová (1997) upozorňuje, že klasické složky horizontálního členění textu bývají nevykrytalizované a jen u delších publicistických útvarů jsou některé z nich zřejmé. Kupříkladu publicistický referát a publicistický posudek můžeme rozčlenit na úvod, stat' a závěr, i když i posloupnost těchto částí textu bývá zpravidla porušena. Publicistické komunikáty² převážně začínají stěžejní informací, nikoli tedy tím, že by k ní dospívaly. Tu pak dokládají a objasňují. Proto v psané publicistice není neobvyklé, že úvod jako expozice obsahu dalšího textu odpadá a obvyklé orientující údaje doplňují sdělení až ve střední části komunikátů, nebo bývají zveřejněny v závěru . S největší faktografickou nasyceností publicistického textu se setkáváme v jeho prvních částech a směrem ke konci pak klesá. Právě proto se jeví počátky

¹ Komuniké – druh hlášení nebo oznámení o konání významné akce, o jednání a jeho výsledku

² Komunikát je termín označující jazykový (popř. i mimojazykový) projev, promluvu, nebo zprávu.[wikipedie.cz.]

psaných textů z hlediska významového závažné, výrazně dominující vůči ostatnímu textu a rovněž celé vertikální členění textu (komunikátů) je jim přizpůsobeno.

Lze říci, že v psané publicistice se přímo záměrně setkáváme se zvýrazněním počátku komunikátů. Děje se tak buď uvedením výrazného titulku, nebo zařazením nadtitulku, podtitulku, event. začleněním mezititulků.

Titulky jsou osobitou a plně funkční součástí psaných komunikátů a jejich stylizace je vždy ukázkou tvůrčího přístupu původce komunikátů k jeho obsahu, funkci a cíli.

Při hodnocení titulku ve vztahu k obsahu komunikátů zjišťujeme titulky dvou typů. Jedny titulky se snaží podat co nejstručněji a nejvýstižněji maximální množství informací, tj. resumé následujícího textu (*Zemědělci využívají příznivých dnů; Ocenění školských pracovníků; V dubnu levnější uhlí*), titulky druhého typu sledují záměr jiný - podat jen informace částečné, které by měly vzbudit pozornost k dalšímu obsahu (*Dárek matkám; Odpovědná kritiku; Rozhodnutí komise FIFA*). První typ plně zajišťuje rychlou orientaci v tisku právě svým vypovídacím charakterem, druhý je účinnější, svou nedopovězeností a neúplnou informací přiměje čtenáře k přečtení celého komunikátů. V tisku poslední doby ubývají titulky heslovité a stylizované jako jednočlenné věty (větné ekvivalenty), naopak vzrůstá obliba užívat v titulcích rozvitě věty dvojčlenné nebo celá souvětí. Titulky by měly být aktuální, dynamické, nové, a tedy účinné.³

Charakteristickým rysem tektoniky psaného publicistického komunikátu je rovněž zvýraznění prvního odstavce, a to zvýraznění zamýšlené už při koncipování textu, nikoli jen grafické zdůraznění tučně vytištěnou sazbu.

Podnítl-li zvědavost čtenáře a jeho zájem o další části komunikátů, je pak plně funkční. V současné době přibývá příspěvků, jejichž první část je umístěna na první straně novin, pokračování je na stranách dalších. Tím se získává pozornost potenciálních čtenářů, poznamenává E. Minářová (1997).

³ všechny příklady uvedené v tomto odstavci uvádí E. Minářová, 1997, na s. 198

1.5. Jazyková stránka publicistických projevů

Podle správného mínění E. Minářové (1997) stěžejní úkoly publicistiky spjaté s jejími základními funkcemi získávacími a přesvědčovacími ovlivňují výběr jazykových prostředků a jejich užití. Zároveň je třeba si uvědomit, že publicistický text mluvený i psaný vždy vzniká a vzniká poměrně rychle a často i s minimální možnou přípravou. Novinový článek se na stránkách denního tisku objeví již následující den, televizní zprávy týž večer, mluvená sportovní reportáž souběžně s utkáním, psaná zpravodajství o něm v co nejkratší době po jeho skončení. Přitom si musí udržet publicistika, zvl. zpravodajská, dobrou úroveň nejen obsahovou, ale i formální.

Mezi jazykové prostředky publicistického stylu patří automatizace jazykového vyjadřování. V tomto případě jsou používány ustálené a stereotypně se opakující konstrukce a obraty, po nichž publicisté v určitých situacích sahají téměř mechanicky. Ale oproti tomu dochází k obměňování stabilizovaných výrazových prostředků.

J. Pilátová (2000) poznamenává, že dochází k pravidelnému střídání jazykového standardu a exprese. Zdůrazňuje rozdíl mezi věcnou informací, která se v jazyce vyjadřuje stereotypně (standard), a expresivitou, které je zpravidla vlastní porušení standardu a určitá míra jazykové tvořivosti.

Podle E. Minářové (1997) je publicistický styl jeden ze stylů spisovného jazyka, ale specifickým rysem publicistických projevů jsou prostředky nespisovné (v písmu někdy uváděné v uvozovkách). Přesto je základem textů publicistického funkčního stylu neutrální spisovný jazyk.

J. Pilátová (2000) dále uvádí, že specifickým stylistickým rysem v rovině výrazu je právě koexistence protikladných jazykových jevů v témž textu. V jednom textu vedle sebe stojí zároveň hovorové i knižní, nociónální i emocionální prvky. Vedle českého jazykového materiálu se objevují i slova přejatá, zvl. internacionalismy. Užívání slov přejatých je pro současnou publicistickou komunikaci zvláště charakteristické, poznamenává E. Minářová (1997).

Podle mínění J. Pilátové (2000) má nesourodost výrazového materiálu publicistického stylu zjevně dvě příčiny - funkční zaměření publicistiky a podmínky masové komunikace.

Současná publicistika využívá těchto výrazových prostředků:

- a) obrazné vyjádření (*srdce města, politický arzenál ...*)
- b) módní výrazy a výrazy odrážející dobu vzniku (*spotřební koš, patová situace, společenská objednávka, filozofie trhu ...*)
- c) frazémy a jejich modifikace (*připsat k dobru, husarský kousek, horký favorit ...*); publicismy (*zorný úhel, klíčový význam, živná půda ...*)
- d) výrazy zobecňující sdělení (*zdroje, síly, živly, masy, kruhy ...*)
- e) specifický shodný atribut (*výkonová bilance, finanční rok ...*)
- f) parenteze specificky publicistické, uplatnění citátů (*jak je obecně známo, jak se říká, jak někdo řekl ...*)
- g) specifické užití jiných jazykových prostředků spisovného jazyka → vytýkací opis (*např. ve sportovním zpravodajství – byl to dobrý hokej který odvedli domácí ...*); → konstrukce s nepůvodními předložkami (*u příležitosti, v rámci, v duchu ...*); → kontakt s adresátem (*mějme daleko vyšší nároky, učíňme vše pro ...*); → hromadění genitivních vazeb
- h) využití jazykových prostředků z jiných útvarů a poloutvarů národního jazyka
- i) metajazykový charakter vyjadřování → nespisovné výrazy dáváme do uvozovek (*směrnice nestačí jen „hodit na papír“ ...*)⁴

1.6. Stylizace věty – uspořádání větných členů

J. V. Bečka (1986) upozorňuje, že ve větě jsou dvě místa, na nichž je větný člen vytyčen již jsou polohou: začátek a konec věty. To jsou dva póly věty, mezi nimiž se pohybuje proud sdělení. Mluvíme proto o sdělné perspektivě věty. Slovesný přísudek funguje jako dějový prostředník, stojí mezi oběma póly jako člen spojovací. Prvnímu pólu věty se říká základ výpovědi, druhému jádro výpovědi. Ostatní větné členy jsou členy spojovací, přechodové.

V neutrálním větném členění se postupuje od příslovečného určení tzv. východiskového nebo klidového (kdy, kde, proč) přes podmět k přísudkovému

⁴ všechny příklady uvedené v tomto odstavci uvádí E. Minářová, 1997, na stránkách 182–191

slovesu (s příslovečným určením způsobu, pokud přímo rozvíjí přísudkové sloveso), dále pokračuje předmět (dativní před akuzativním), příslovečné určení prostředku, sdělení pak končí určením směrovým a cílovým (kam, dokdy, k jakému účelu).

Např.: 1) *v neděli* – klidové příslovečné vyjádření času

2) *vlahé a slunné počasí* – rozvitý podmět

3) *vylákalo* – přísudkové sloveso

4) *stovky nedočkavých Pražanů* – rozvitý předmět

5) *ven do přírody* – směrové příslovečné určení⁵

V aktuálním větném členění platí tato zásada: čím více se poloha členu vzdálí od postavení v neutrálním členění, tím nápadnější je toto posunutí. Je to využito ke zdůraznění některého členu nebo k vytčení souvislosti s kontextem anebo k vyznačení expresivity, zejména citové.

Neutrální větné členění platí zejména pro indoevropské jazyky, které ztratily flexi. Zato v jazycích s bohatou flexí (slovanské jazyky) je aktuální členění velmi časté. V novinářském stylu převládá členění aktuální. Musíme však dbát na to, aby nebyla porušena zásada aktuálního členění bez důvodu. To se pak cítí jako závada. Např.: *Za nepřítomné pracovníky musí někdo jiný práci udělat. (správně: musí udělat práci někdo jiný)*⁶

Věta může mít pouze jedno jádro. Užije-li autor ve větě dvou jader, uvede tím čtenáře do zmatku. Vzniká nebezpečí, že čtenář neporozumí správně smyslu věty.

1.7. Cíl a charakter publicistiky

Celkový charakter projevů publicistického stylu je podmíněn jejich širokým společenským posláním. Mají za úkol rychle, výstižně a co nejučinněji informovat adresáta nejružnějšího sociálního zařazení, věku a vzdělání, zprostředkovávat myšlenky s maximální srozumitelností a jednoznačností, bezprostředností a přesvědčivostí, získávat čtenáře nebo posluchače pro přístup k problémům v duchu názorů, které publicistický orgán reprezentuje. V současnosti se také prosazuje potřeba být originální, neotřelý, vyniknout a co nejvíce upozornit na obsah sdělení. V některém tisku se navíc projevuje snaha ekonomická - prodat tisk.

⁵ uvedené příklady uvádí J. V. Bečka, 1986, na s. 42

⁶ příklad uvádí J. V. Bečka, 1986, na s. 43

E. Minářová (1997) dále poznamenává, že výrazové publicistické prostředky odrážejí politicko-ekonomickou situaci a styl získává s novými společenskými podmínkami i novou vnější podobu.

Projevy publicistické jsou u veřejnosti velice populární a svou publicitou dnes překonávají ostatní styly. To nutí novináře k tomu, aby usilovali o stále zdokonalování publicistického stylu.

2. Teorie a praxe překladu

Podle správného názoru Z. Kufnerové a kol. (1994) se každý z nás denně setkává s překladem nebo s přeloženými texty, pokud čteme zahraniční noviny a literaturu, posloucháme rozhlas nebo sledujeme v televizi zprávy ze světa. Překlad je jevem tak starým, jak stará je lidská kultura. Překládat znamená pracovat nejen s jazykem cizím, ale především s jazykem mateřským.

Mezijazykový překlad, který chápeme jako překládání (činnost), je písemné převedení textu z jednoho jazyka do druhého. V mnoha případech nemusí překladatel zcela dodržet strukturu původního textu. Adekvátní překlad znamená správné pochopení, proniknutí do invariantního (neměnného) smyslu výchozího textu (originálu) a hledání vhodných mezijazykových ekvivalentů.

2.1. Výběr vhodných mezijazykových ekvivalentů

1. Dosazení ekvivalentu – dosazujeme na základě paměti nebo slovníku a jiných překladatelských příruček. Patří sem případy jednoznačné, např. *элементарная частица* bude vždy *elementární částice*.⁷ Tento typ operací je běžný u textů standardizovaných, odborně informativních.

2. Výběr z více možností – nutnost výběru se netýká jen synonym. Vybírat je nutné i tam, kde je v originálu výraz mnohovýznamový nebo frazeologismus, dále je třeba vybrat vhodnou podobu vlastního jména, vhodný jazykový útvar pro přeložení nespisovných výrazů apod.

3. Kompenzace – překladatel zde nesáhá k hotovým jednotkám, nýbrž jeho výběru předchází úvaha složitější. Překladatel často užívá v překládaném textu konstrukce odlišné od originálu, lexikální elementy přeskupí a jinak gramaticky ztvární. Tyto konstrukce však musí odpovídat významové stránce originálu a současně i typologickému charakteru jazyka překladu.

⁷ příklad uvádí Z. Kufnerová a spol., 1994, na s. 16

4. Vytvoření ekvivalentu, kreativní postup – překladatel musí neexistující ekvivalent vytvořit, zkonstruovat. Kreativní charakter mají především překlady beletrie a veršů.

2.2. Překladatelské transformace (z ruského jazyka na český a naopak)

Jak uvádí E. Vysloužilová a kol. (1994) má překladatel k dispozici celou řadu různých překladatelských postupů, mezi které patří nejvíce užívané překladatelské transformace:

1. Vyjádření vět se všeobecným podmětem - v obou jazycích jsou prostředky k vyjádření všeobecnosti různé. V ruštině je to zejména **3. os. pl.** v češtině **1. os. pl.** nebo **3. os. sg.** zvrátneho slovesa.

Např.: *Этим свойством жидкости постоянно пользуются в технике, ... Тёто vlastnosti využíváme/se využívá v technice, ...*

2. Záměna trpných konstrukcí činnými (a naopak) - užití trpného rodu v ruštině má důležité místo především v odborném textu. Je-li činitelem děje osoba nebo kolektivní činitel, je v ruštině trpná konstrukce, kdežto čeština dává přednost činnému vyjádření.

Např.: *Как уже нами было сказано ... Jak jsme již řekli ...*

3. Záměna slovních druhů (transpozice) je v překladu vyvolávána např. neexistencí slova téhož slovního druhu v druhém jazyce, různými normami spojitelnosti, funkčními příčinami. Tak v oblasti odborného pojmenování používá ruština více než čeština neshodného substantivního přívlastku, v překladu bývá naopak adjektivní shodný přívlastek.

Např.: *процесс производства* → *výrobní proces*

средства массовой информации → *hromadné informační (sdělovací) prostředky*

Někdy musí být slovní druh nahrazen jiným, protože neexistuje vhodný slovníkový ekvivalent. Např.: *Я где-то читал, что женщины не любят неудачников.* Slovníkovým ekvivalentem k „неудачник“ je „smolař“. Vhodnější je však překlad: *Někde jsem četl, že ženy nemají rády ty, kdo nemají úspěch / kterým se nic nedaří.* Substantivum zde bylo nahrazeno rozvinutou větnou konstrukcí.

Jiné případy záměn souvisí s tzv. desémantizací. Určité sloveso nabývá oslabeného lexikálního významu, stává se pomocným a dochází k přechodu slova v jiný slovní druh, např. v předložku.

4. Proces kondenzace a rozvinutosti (plné predikativnosti) - proces kondenzace znamená vyjádření, záměnu složitějšího útvaru (složitější myšlenky) útvarem sevřenějším. Gramaticky je řadíme k tzv. polovětným vazbám. Myšlenku, tj. větu (zpravidla vedlejší) nahradíme jmenným výrazem, což v ruštině souvisí s větší tendencí ke jmennému vyjadřování. Proto českou větu vedlejší nahradíme v překladu do ruštiny dějovým podstatným jménem (především v knižním projevu).

Např.: *V případě, že naši nabídku odmítáte, sdělte nám to neprodleně.*

В случае отказа от нашего предложения сообщите нам об этом немедленно.

Opačně je zapotřebí při překladu z ruštiny do češtiny nahradit jmenný výraz rozvinutým, zpravidla větou vedlejší.

Např.: *Немногочисленная авиация прилагала все силы для оказания помощи наземным войскам.*

Nepočetné letectvo vynakládalo všechny síly, aby pomohlo pozemním vojskům.

V ruské větě může dojít k nahromadění řady substantiv za sebou, čemuž se čeština vyhýbá. Proto je nutné pomocí transformací tento řetězec rozrušit.

Např.: *Осуществление этих специфических функций требует сосредоточения в руках государства купных фондов денежных средств.*

Pro plnění těchto specifických funkcí je nutné, aby stát soustřeďoval do svých rukou velké fondy peněžních prostředků.

5. Záměna větných útvarů - v překladu z češtiny do ruštiny činí např. potíže překlady se slovem člověk. Je-li ho užito v zevšeobecňujícím významu, dochází v překladu k transformaci ve větu s všeobecným podmětem.

Např.: *S vámi se člověk nedomluví.* → *С вами не договориться.*

Člověk se nesmí tak rozčilovat. → *Нельзя так волноваться.*

6. Záměna multiverbizačních pojmenování - při překladu z ruštiny do češtiny je nutné se vyhýbat nadbytečnému používání sémanticky málo zatížených slov, která v ruštině mnohdy vytvářejí spolu s plnovýznamovým slovem lexikální jednotku, a nahrazovat taková víceslovná pojmenování jednoslovnými.

Multiverbizační pojmenování vznikají transformací jednoslovného pojmenování ve víceslovné především u slovesných pojmenování.

Např.: *согласиться* → *дать согласие*

помогать → *оказывать помощь*

Slovesná složka má význam oslabený, pomocný, zatímco substantivum je nositelem informace.

Multiverbizační pojmenování lze překládat dvojím způsobem:

1. pojmenováním multiverbizačním

2. jednoslovně (vhodnější z hlediska českého jazyka)

подвергать анализу → *provádět analýzu, analyzovat*

вызывать увеличение → *způsobovat zvýšení, zvyšovat*

Podobně je tomu u tzv. analytických příslovcí, která jsou rovněž výsledkem multiverbizace. V důsledku oslabení významu nemusí být v jazyce překladu substantivum vyjádřeno a celek přeložíme jednoslovně, adverbiem, paralelním jednoslovným výrazem.

Např.: *экспериментально* → *экспериментальным путём* → *experimentálně*

7. Slovosledná transformace - rozdíly ve slovosledu musí překladatel respektovat, aby překlad nebyl doslovný.

Ve větě je např. důležité místo shodného přívlastku vyjádřeného přídavným jménem slovesným. V ruštině může tento přívlastek stát za určovaným substantivem jako volně připojený (*книга, лежащая на столе*), nebo může být uveden do pozice před určovaným substantivem v těsném připojení (*лежащая на столе книга*). Mezi přívlastek a určované substantivum mohou být vloženy často bohatě členěné výrazy rozvíjející přívlastek. Je to tzv. interpoziční slovosled. Čeština tento těsný přívlastek vyjadřuje častěji jako volný, umísťuje ho za určované substantivum.

Např.: *В случае просрочки поставки товара против установленных в контракте сроков продавец уплачивает покупателю штраф.*

При продлении в доставке zboží против lhůtám stanoveným ve smlouvě платит продавец купujícíму пенале.

Výše uvedené věty vyjevují i nutnost inverzního slovosledu v překladu, je-li v ruštině na 1. místě příslovecné určení, pak je v 2. větne pozici podmět kdežto v češtině přísudek.

Напр.: После возвращения на родину Римский-Корсаков создал оперу „Снегурочка“.

Po návratu do vlasti vytvořil Rimskij-Korsakov operu „Sněhurka“.⁸

2.3. Druhy překladu

Z. Kufnerová a kol. (1994) připomíná, že jedno z nejdůležitějších třídění překladů je spjato s funkčně stylistickým (žánrovým) charakterem originálu:

Odborný (vědecký) a technický překlad – do této skupiny patří překlad odborné literatury všeho druhu, překlad patentů a návodů, oficiálních dokumentů, novinových zpráv a komentářů, obchodní korespondence atd. V tomto typu překládání je nejdůležitější aktuálnost, informační pohotovost a co největší obsahová přesnost.

Umělecký překlad – se dělí na překlad poezie, prózy a dramatu.

2.4. Publicistický styl a překlad

Jak uvádí D. Knittlová (2000), publicistický styl je styl, který stojí na pomezí mezi stylem vědeckým, odborným a mezi stylem uměleckým, literárním. S vědeckým stylem ho spojuje především logická stavba a výskyt termínů, s uměleckým citově zabarvená slova a obrazné vyjadřování, i když často ustálené, netvůrčí. Tento styl se uplatňuje nejen v novinách a časopisech, ale i v rozhlase, televizi a filmu.

Protože se publicistika obrací na nejširší veřejnost je důležitějším požadavkem na publicistický projev obecná přístupnost a srozumitelnost. Odborné termíny jsou nahrazovány opisy, pojmově jsou publicistické texty méně náročné.

2.5. Základní rysy publicistického stylu a volba jazykových prostředků

Podle správného mínění D. Knittlové (2000) se u publicistického stylu vyskytuje neosobní vyjadřování. To znamená, že zpravodaj zůstává skrytý, váha je na faktu. Ve snaze o užší styk s čtenářem se používá první osoba plurálu. Typický je dále malý výskyt spojovacích výrazů, v čele vět stávají substantiva, ne spojky. Typická věta publicistického stylu je jednoduchá, ale s bohatě rozvinutými větnými členy. Dále do

⁸ všechny příklady uvedené v bodě 2.2. uvádí E. Vysloužilová a kol., 1994, na stránkách 7 – 10

publicistického stylu pronikají případy, kdy je uvolněna sama gramatická stavba věty, objevují se vsuvky.

K vyjádření expresivní funkce se v publicistickém stylu využívá metafora, rytmizované sousloví, slangové výrazy či slovní hříčky. V překladu metafor se objevují kulturní rozdíly mezi výchozím jazykem a jazykem cílovým. Je třeba dbát na to, že obraz obvyklý u nositele jednoho jazyka může být u nositele druhého jazyka zcela originální. U slovních hříček je podstatou humorná záměna různých významů patřících k téže formě nebo ke dvěma stejným formám. Chceme-li tedy převést komický účinek slovní hříčky, lze toho dosáhnout jen volbou odpovídajících tvarů v cílovém jazyce, což není možné bez modifikace denotativního významu⁹, jak poznamenává D. Knittlová (2000). Převádění slovních hříček vyžaduje od překladatele značnou obratnost. Jejich úspěšná realizace do značné míry závisí na individuální schopnosti překladatele.

U publicistického stylu je při překládání rozhodující respektování normy cílového jazyka.

2.6. Cíl překladu

Podle Z. Kufnerové a kol. (1994) je cílem veškerého překladatelského snažení, aby čtenář přeloženému textu porozuměl, aby jej pochopil. D. Knittlová (2000) upozorňuje, že překlad má být orientován na ekvivalentní reakci adresáta, což vlastně znamená, že se má vyhovět potřebám cílového jazyka a jeho celkové kultury, kontextu sdělení i adresáta. Při překladu nutně dochází k jistým ztrátám, tj. cílový text bude vždy postrádat některé kulturně relevantní rysy, které jsou obsaženy ve výchozím textu. D. Knittlová (2000) dále poznamenává, že překlad je výsledek motivované, záměrné volby autorovy. Do textu nutně vnášíme vlastní názory, postoje a vědomosti, takže do jisté míry odráží překladatelův duševní a kulturní rozhled. Dále je třeba mít cit pro míru, nekládat do textu víc, než je záhodno.

⁹ denotativní význam – objektivní - je uveden ve slovnících, označuje, popisuje, charakterizuje předměty a jevy

3. Vlastní analýza ruských médií

Články, které byly zkoumány v rámci této analýzy pocházejí z časového období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2007. Zdrojem byly články ze čtyř ruských deníků zveřejněných v elektronické podobě (Izvestija, Vedomosti, Kommersant a Něžavisimaja gazeta). Články byly vyhledávány pomocí mediální databáze (archivu výše uvedených deníků) podle zadaných klíčových slov, která se měla v textu článku objevit. Použitá klíčová slova byla Чехия, чешский. Z celkového přehledu článků, který tato klíčová slova obsahoval, byly vybrány ty články, které se bezprostředně týkaly České republiky. Byly vyřazeny ty příspěvky, které pro tuto analýzu nebyly relevantní. Cílem této analýzy je zjistit, v jakých kontextech se v ruských denících píše o České republice.

3.1. Rozdělení zdrojů podle druhu

Do analýzy jsou zahrnuty články pocházející z následujících ruských periodik zveřejněných v elektronické podobě na těchto serverech:

- a) prokremelský deník Izvestija (izvestia.ru),
- b) ekonomický deník Vedomosti (vedomosti.ru)
- c) nezávislé deníky Kommersant (kommersant.ru), Něžavisimaja gazeta (ng.ru)

Zdroje jsou rozděleny do tří skupin. První skupinu tvoří prokremelský deník Izvestija, neboli provládně orientované periodikum, které má za úkol šířit názory a postoje ruské vlády. Druhou skupinu představuje ekonomický deník Vedomosti, který se zaměřuje především na ekonomická témata. Třetí skupinu reprezentují nezávislé deníky, které by měly vystupovat proti oficiální politické linii.

Popis jednotlivých deníků podle údajů Ministerstva zahraničních věcí ČR:

Izvestija

Deník, který vychází 6x týdně v nákladu cca 250 tisíc. V poslední době se jeho prodejnost značně snížila. Deník obsahuje rubriku politickou (vnitřní, zahraniční),

ekonomickou, společenskou, kulturní, vzdělávací a sportovní, zařazeny jsou i vlastní analytické materiály a komentáře. Řadí se mezi provládně orientované periodikum.

Vědomosti

Podnikatelský deník, vychází 5x týdně v nákladu 55 tisíc výtisků.

Tématické zaměření deníku – obchodně-ekonomické zpravodajství.

Kommersant

Deník, vychází 6x týdně v nákladu cca 120 tis. výtisků.

Obsahuje rubriku politickou (vnitřní, zahraniční), ekonomickou, společenskou, kulturní, vzdělávací a sportovní. Podstatnou část příspěvků tvoří materiály ekonomického charakteru, které převládají nad politickými tématy. Deník „Kommersant“ má přívlastek nejlépe informovaných politických novin s ekonomickým zaměřením, který vystupuje proti oficiální politické linii. Je také pravděpodobně nejpoblárnějším deníkem mezi četnáři zajímavými se o ekonomiku a politiku.

Nězavisimaja gazeta

Deník, který vychází 5x týdně v nákladu cca 45 tisíc výtisků.

Obsahuje rubriku politickou (vnitřní, zahraniční), ekonomickou, společenskou, kulturní, vzdělávací a sportovní. Podstatu příspěvků tvoří dění na domácí politické scéně. Velmi podrobně se věnuje situaci v zemích SNS. Na jeho stránkách se často objevují příspěvky známých ruských a zahraničních politiků a politologů. Deník s liberální a centristickou orientací, vystupuje proti oficiální politické linii.

3.2. Analýza jednotlivých médií

Tato analýza se soustředí na to, o jakých tématech psala ruská elektronická média ve vztahu k ČR.

Analýza prokremelského deníku **Izvestija** za sledované období 1. 1. 2007 – 31. 12. 2007:

Leden: deník se zmiňuje o tom, že první den nového roku byl v Praze naměřen teplotní rekord +12°C. Dále o hurikánu Kiril, který v ČR napáchal značné škody.

24. 01. 07 se objevuje zpráva, že USA dala ČR a Polsku oficiální návrh na vybudování protiraketového systému.

Únor: list se zaměřuje hlavně na problematiku vybudování radaru v ČR. Tvrdí, že jsou ČR a Polsko připraveny vybudovat na svém území protiraketový systém.

Březen: vychází články kritizující americké plány ohledně radaru a upozorňující, že většina českých občanů radar na svém území odmítá. ČR očekává, že USA zaručí bezpečnost radarů. List také informuje o tom, jak v Praze co nevyhodněji koupit nemovitost a nebyt zklamán. Článek popisuje pražské lokality, kde si Rusové nejraději kupují nemovitosti. Kromě toho komentuje skeptický pohled prezidenta Klause na problém globálního oteplování.

Duben: deník převážně informoval o oficiální návštěvě českého prezidenta v RF, která proběhla 26. – 27. 04. 07. Během setkání se diskutovalo o radarech, Klaus chtěl Putina přesvědčit, že jsou radary pro Rusko neškodné. Dále se objevuje příspěvek o plánech ČEZu postavit v RF novou elektrárnu.

Květen: byly uveřejněny články, které se věnují Mistrovství světa v hokeji 2007 v Rusku. Uvádějí, že ruské mužstvo porazilo Čechy ve čtvrtfinále. Pozornosti neušla ani první vlna vyjednávání ČR – USA o radarech. Autoři článků oznamují, že 77% procent obyvatel nesouhlasí s vybudováním radaru a přeje si referendum. List popisuje, jak se Rusko bude bránit proti radaru a jak pomocí raket zneškodní americký radar v ČR. Deník píše také o údajně připravované svatbě Jaromíra Jágra a modelky Inny Puhajkové.

Červen: ústředním tématem byla návštěva amerického prezidenta G. W. Bushe v Praze. List informuje o probíhajícím jednání ohledně radarů a o tom, že česká vláda s výstavbou souhlasí. Upozorňuje na masové demonstrace v ČR proti Bushovi a proti radaru, dále na plány opozice prosadit referendum o radaru. Na konci měsíce byla zveřejněna i jiná témata např.: žabí stehýnka jsou specialita Čechů; pravoslavný chrám v Karlových Varech slaví 110. výročí; ničení památníků sovětské armády v Brně.

Červenec: uveřejněny byly tyto příspěvky: plány umístění radaru 65 km od Prahy na území vojenského újezdu Brdy; hanobení hrobů sovětských hrdinů v Praze a objevení ptačí chřipky v ČR.

Srpen: list oznamuje, že umístění radaru na českém území je velká chyba, že čeští starostové začali vystupovat proti americkým plánům na vybudování protiraketového deštníku v ČR a že ČR euro nepřijme dříve než v roce 2012.

Září: list poskytl největší prostor problematice radarů, upozorňuje na stávky a blokády proti radarům a na to, že může dojít ke zhoršení rusko-českých vztahů. Z jiných témat: vystavení Dáblovy bible v Praze; ruský bankéř Ilja Staševskij, kterého ruské úřady viní ze zpronevěry, dostal v Česku politický azyl.

Říjen: problematika radarů – Rusové zveřejňují své obavy a přesvědčují Evropu o zdravotní škodlivosti radaru na své okolí.

Listopad: problematika radarů.

Prosinec: problematika radarů – namíření ruských raket na cíle v ČR; 21. 12. 07 vstup ČR do Šengenského prostoru.

Analýza ekonomického deníku **Vědomosti** za sledované období 1. 1. 2007 – 31. 12. 2007:

V průběhu celého roku list Vědomosti informuje o problematice radaru, však v daleko menší míře než ostatní deníky.

Leden: deník se zajímá o český pivovar Budweiser Budvar. Píše, že se český pivovar smířil s americkou společností Anheuser – Busch a uzavřel smlouvu na import českého piva do USA.

Únor: problematika radaru – ČR a Polsko jsou rozhodnuty umístit na svém území americkou protiraketovou základnu. Rusko pohrozilo, že na tyto země namíří rakety středního doletu.

Březen: Česku hrozí inflace – domácí spotřeba se stala hlavní příčinou růstu české ekonomiky – vytěsnila export a investování. To vše zvedlo inflaci.

Duben: hlavní témata: návštěva V. Klause v Moskvě – Klaus nepřesvědčil Putina o tom, že radar není pro Rusko nebezpečný; česká finanční skupina PPF zřejmě vstupuje do významné ruské pojišťovny Ingosstrach.

Květen: finanční skupina PPF se chystá koupit ruskou banku Nomos Bank, která se tím stane jednou z nejsilnějších bank v Rusku; list otiskl žebříček, kde se v Evropě žije nejlépe a poukazuje i na to, že v ČR stoupla životní úroveň o 2%.

Červen: 19. 06. 07 deník uveřejnil velký rozhovor s českým podnikatelem a majitelem finanční skupiny PPF Petrem Kellnerem.

Srpen: Moravské naftové doly vytvoří společný podnik s ruskou ropnou společností v Uljanovské oblasti.

Září: česká finanční skupina PPF získala 5% ruské banky Nomos Bank.

Říjen: skupina PPF koupila 38,5% ruské pojišťovny Ingosstrach a zpochybňuje rozhodnutí mimořádné valné hromady akcionářů Ingosstrachu o navýšení kapitálu.

Listopad: list opět informuje o podílech české skupiny PPF v ruské pojišťovně Ingosstrach a o výsledcích jednání s jejím majoritním vlastníkem O. Děřipaskou.

Analýza nezávislého deníku **Kommersant** za sledované období 1. 1. 2007 – 31. 12. 2007:

Leden: deník se zajímá o politickou krizi v ČR. Píše, že premiér M. Topolánek zatím nebyl schopen vytvořit funkční vládu. Komentuje i soukromý život premiéra, který kvůli místopředsedkyni sněmovny opustil vlastní ženu a tři děti. Dále se list zajímá o to, že Rusko nesouhlasí s výstavbou radaru na území ČR, společně s většinou českých obyvatel. V souvislosti s radarem se věnuje i české politické situaci. Všiml si totiž, že americká žádost o zahájení rozhovorů přišla jen pár minut po završení dramatického hlasování o důvěře vládě Mirka Topolánka.

Únor: deník otiskl, že se česká vláda nelekne ruských výhrůzek a že naopak ruské hrozby zvýšily oblibu americké základy v ČR. Mimo jiné komentuje i záměry podnikatele Karla Komárka, majitele Moravských naftových dolů, který hodlá v RF těžít ropu.

Březen: list oznamuje, že český parlament zamítl návrh na konání referenda o radarech.

Duben: ústředním tématem je návštěva V. Klause v RF – Kreml by rád, aby Klaus nepodepsal dohodu s USA o radaru. Naopak Klaus se snažil vysvětlit, že radar není namířen proti Rusku. Jiné téma: v Ostravě byl zatčen hledaný ruský bankéř Staševskij obviněný v RF ze zpronevěry.

Květen: objevují se témata: MS v hokeji 2007 (prohra českého mužstva s Ruskem); Nomos Bank se stane částí české finanční skupiny PPF; český prezident společně s rakouskými vystoupili na summitu hlav států střední a východní Evropy v Brně proti radaru.

Červen: JE Temelín uzavřela smlouvu s ruskou společností TVEL na odběr paliva; návštěvna Bushe v Praze – jednání o radaru.

Červenec: zmiňována byla tato témata: český radar bude stát ve vojenském prostoru v Míšově, obyvatelé však nesouhlasí; hokejista Dominik Hašek prodloužil svoji smlouvu s Detroitem.

Srpen: náčelník Generálního štábu ozbrojených sil RF vzkázal ČR, že dělá velkou chybu, když plánuje na svém území postavit americký radar.

Září: PPF koupila 5% banky Nomos Bank; jednání ČR s USA ohledně radaru bylo ukončeno, ale zůstalo mnoho sporných otázek.

Říjen: PPF oznámila, že vlastní 38% ruské pojišťovny Ingosstrach; USA se s českou vládou dohodly, že výstavba radaru bude odložena.

Listopad: deník uveřejnil tyto příspěvky: český fotbalista Milan Baroš byl poblíž Londýna zatčen kvůli rychlé jízdě (271 km/h); v den výročí „křišťálové“ noci se v Praze konal pochod neonacistů; rozhovor s režisérem Jiřím Menzelem, jehož film „Obsluhoval jsem anglického krále“ bude mít v Rusku premiéru.

Prosinec: český trenér Miloš Říha povede Spartak Moskva; při letecké nehodě malého letadla poblíž Kyjeva zemřel český podnikatel; ČR vstoupila do Šengenského prostoru.

Analýza nezávislého deníku **Nězavisimaja gazeta** za sledované období

1. 1. 2007 – 31. 12. 2007:

Leden: deník se zabývá těmito tématy: USA plánuje rozmístit radar na českém území; lidé demonstrují proti záměru české vlády umístit v ČR radar.

Únor: problematika radarů – Rusko, jako asymetrickou odpověď na americký radar, zvažuje namířit rakety na objekty v ČR a v Polsku.

Březen: list se věnuje tématům: únik radioaktivní vody z jaderné elektrárny Temelín; v průběhu 30. let 19. stol. spolu úzce spolupracovaly rozvědky SSSR a Československa; problematika radarů – USA garantuje ČR bezpečnost radaru.

Duben: deník se zmiňuje o státní návštěvě prezidenta Klause v Rusku.

Květen: publikovány byly tyto články: MS v hokeji 2007 v Rusku – prohra českého týmu s Rusy ve čtvrtfinále; američtí specialisté analyzují podmínky pro výstavbu radaru ve vojenském újezdě Brdy; v ČR se demonstruje proti radaru.

Červen: problematika radarů – Putin potvrzuje, že se vojenské báze v Evropě stanou cílem ruských raket; návštěva amerického prezidenta v ČR – Bush přesvědčuje Klause o nutnosti radaru na českém území; do ČR se vrátil smrtelný virus H5N1, proto Rusko omezilo dovoz drůbežího masa z ČR.

Červenec: problematika radarů – radar bude postaven 90 km od českého hlavního města; pravoslavný chrám v Karlových Varech slaví své 110. výročí; v Praze

vandalové zneuctili hroby sovětských vojáků; v ČR se srazily dva vlaky – zemřel jeden člověk, strojvůdce osobního vlaku; v Rusku zahynul český alpinista.

Srpen: problematika radarů – česká vláda požaduje přístup k informacím, které radar získá; ČR vstoupí do „eurozóny“ nejdříve v roce 2012.

Září: městská zastupitelství v ČR bojkotovala otázku umístění radaru.

Říjen: český parlament zamítl návrh uspořádat referendum o americkém radaru.

Listopad: problematika radarů; v Praze došlo ke konfliktu mezi neonacisty a anarchisty.

Prosinec: v ČR se našla mrtvola známého ruského baletního mistra, který byl 3 roky nezvěstný, důvodem vraždy byly peníze. V Kyjevě zemřel při pádu malého letadla český podnikatel. List se dále zmiňuje o JE Temelín a o JE Dukovany. Píše, že hlavním zdrojem energie v ČR je Temelín, který má v provozu pouze dva bloky.

3.3. Tématické okruhy a témata

Zkoumané příspěvky byly rozděleny podle svého tématického zaměření do tématických okruhů a témat.

Ve sledovaném období výše uvedená ruská média poskytla největší prostor těmto tématickým okruhům: první téma, kterému všechny deníky věnovaly nejvíce pozornosti je politické téma - problematika radarů (dohady kolem umístění americké protiraketové základny na území ČR). Druhým nejčastějším tématem je ekonomika. Na třetím místě se umístila ostatní témata – např. různé nehody, kriminalita, sport, energetika aj.

Hlavním tématickým okruhem je problematika radarů. Porovnáme – li skupiny médií, jak se k této problematice stavěly a jak toto téma hodnotily, pak zjistíme, že prokremelský deník zaujímal k tomuto tématu vyhraněně negativní postoj. Prezentoval nesouhlasný názor ruské vlády a prezidenta Putina. Většina příspěvků kritizovala umístění protiraketové základny v ČR a v Polsku a upozorňovala na to, že je radar namířen proti Rusku. Deník také zmiňuje negativní postoj české veřejnosti k radaru a kritizuje českou vládu, že názor veřejnosti neakceptuje. Naopak nezávislé deníky a ekonomický deník Vědomosti přistupovaly k tomuto tématu spíše neutrálně. Pouze o této kauze informovaly. Informovaly čtenáře o negativních postojích ruské strany a o naopak pozitivním postoji USA a české vlády. Neutrálně informovaly o výsledcích jednání aj.

Ostatní tématické okruhy, zveřejněné ve sledovaných médiích byly spíše informativního charakteru. Příspěvky dané téma nehodnotily, pouze o událostech informovaly. Média k nim zaujala neutrální postoj.

3.4. Výběr článků k překladu podle tématických okruhů

Články k překladu z ruského do českého jazyka jsem si vybrala na základě tématických okruhů, kterým se sledovaná média nejvíce věnovala.

Jak už bylo uvedeno výše, byly to tyto tématické okruhy: problematika radarů, ekonomika a ostatní témata.

Z tématického okruhu problematika radarů jsem si vybrala článek, který publikoval deník Kommersant. Článek komentuje státní návštěvu V. Klause v RF. Hlavním cílem oficiální návštěvy českého prezidenta v Moskvě bylo především jednání s ruským prezidentem Vladimírem Putinem. Byly projednávány otázky vzájemné ekonomické spolupráce, ale také otázka protiraketové obrany. Klaus se během jednání snažil Putina přesvědčit o neškodnosti stanice pro Rusko, že tato stanice není v žádném případě namířena proti Rusku. Putin naopak usiloval o to, aby český prezident pochopil ruské obavy a neschválil rozhodnutí o umístění radaru na českém území. Rusko dává jasně najevo svůj negativní postoj k vybudování amerického radaru v ČR.

Téma ekonomika – ekonomický deník Vedomosti uveřejnil několik příspěvků o českém podnikateli Petru Kellnerovi, majiteli finanční skupiny PPF. Pro svůj překlad jsem si zvolila obsáhlý rozhovor s Petrem Kellnerem, ve kterém český miliardář komentuje své podnikatelské začátky a neúspěchy v RF. Vypráví o svém úspěšném návratu na ruský finanční trh a o rozvoji podnikatelské činnosti nejen na území RF, ale i v jiných státech SNS. Kromě toho informuje i o svých dalších podnikatelských záměrech v RF.

Ostatní témata – zvolila jsem si téma hanobení hrobů sovětských vojáků v ČR. Článek byl zveřejněn deníkem Izvestija a pojednává o tom, že Rusko vnímá hanobení hrobů sovětských vojáků v České republice jako velký problém a že od ČR očekává rychlé vyšetření těchto případů a potrestání vandalů.

Dále jsem si vybrala článek z deníku Něžavisimaja gazeta, který informuje o úniku radioaktivní vody z jihočeské jaderné elektrárny Temelín.

4. Překlady článků

Президенту Чехии выкручивают радар

АНДРЕЙ ИВАНОВ

Коммерсантъ 27.04.2007 №72(3648)

В России его попытаются отговорить от размещения ПРО.

В Москву вчера прибыл президент Чехии Вацлав Клаус. Формально главной целью его визита является подписание ряда экономических соглашений. Однако в Москве не скрывают, что собираются обсудить с чешским лидером и беспокоящий Россию вопрос размещения в Чехии элементов американской ПРО. Кремль надеется убедить Вацлава Клауса в том, что ПРО США для Чехии не только невыгодна, но и опасна.

Экономическая часть визита Вацлава Клауса в Москву предусматривает подписание около десятка контрактов и межбанковских соглашений на сумму свыше €2млрд. Еще одно соглашение на €340млн будет подписано во время краткого заезда чешского президента в Казань. Но главным событием визита станет запланированная на сегодня встреча Вацлава Клауса в Кремле с Владимиром

Českému prezidentovi vymlouvají radar

ANDREJ IVANOV

Kommersant 27.04.2007 č. 72(3648)

V Rusku se pokusí odradit Klause od umístění protiraketové základy.

Do Moskvy včera přiletěl český prezident Václav Klaus. Hlavním formálním cílem jeho návštěvy je podepsání celé řady hospodářských smluv. Nicméně se Moskva netají tím, že se chystá s českou hlavou státu projednat otázku umístění části amerického protiraketového deštníku v ČR. Kreml doufá, že Václava Klause přesvědčí, že základny amerického protiraketového systému jsou pro Česko nejen nevýhodné, ale i nebezpečné.

Cílem ekonomické části návštěvy Václava Klause v Moskvě by mělo být podepsání kolem desítek smluv a mezibankovních dohod ve výši více než 2 miliardy eur. Při krátké zastávce českého prezidenta v Kazani bude podepsána ještě jedna dohoda ve výši 340 milionů eur. Hlavní událostí návštěvy je na dnes naplánovaná schůzka Václava Klause s Vladimírem Putinem v Kremlu. Klíčovým tématem jednání hlav Česka a Ruska je postoj

Путиним. А ключевой темой переговоров лидеров Чехии и России – позиция чешского руководства по поводу размещения в Европе, в том числе и на территории Чехии, элементов американской ПРО. Это вчера подтвердил и министр иностранных дел России Сергей Лавров.

Известно, что позиция Москвы по ПРО остается неизменно негативной, несмотря на делавшиеся в последние недели попытки американских дипломатов, военных и экспертов убедить Кремль в том, что эта система ни в коем случае не направлена против России. Не помогло даже предложение российской стороне подключиться к созданию американской ПРО в Европе, сделанное на днях госсекретарем США Кондолизой Райс и министром обороны Робертом Гейтсом. В Москве по-прежнему считают, что развертывание ПРО в Восточной Европе направлено вовсе не против Ирана (тогда бы ПРО следовало размещать в Турции, говорят российские военные эксперты), а против России.

Но и сторонники размещения ПРО в Европе отказываться от этой идеи не хотят. Поэтому сейчас в Москве, похоже, решили использовать для дипломатической атаки на ПРО

českého vedení ve věci umístění prvků amerického protiraketového systému v Evropě, včetně území České republiky. Toto včera potvrdil i ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov.

Je známo, že postoj Moskvy k protiraketové obraně USA zůstává trvale negativní, nehledě na v posledních týdnech probíhající pokusy amerických diplomatů, vojáků a expertů přesvědčit Kreml, že tento systém není v žádném případě namířen proti Rusku. Nepomohla ani nabídka připojení ruské strany k vybudování amerického protiraketového systému v Evropě, učiněná v těchto dnech státní tajemnicí USA Condoleezou Riceovou i ministrem obrany Robertem Gatesem. Moskva se stále domnívá, že rozšíření amerického protiraketového systému ve východní Evropě není namířeno proti Íránu (v takovém případě by bylo lepší umístit systém v Turecku, jak říkají ruští vojenští specialisté), ale proti Rusku.

Této myšlenky se nechtějí vzdát ani stoupenci umístění protiraketové obrany v Evropě. Moskva se tedy rozhodla českého prezidenta diplomaticky přesvědčit, aby se proti radaru postavil. Kreml navíc považuje

президента Чехии. Вацлава Клауса в Кремле считают реалистичным политиком, к тому же в целом доброжелательно настроенным по отношению к России.

То есть полной противоположностью чешскому премьеру Миреку Тополянеку и главе МИДа Карелу Шварценбергу, которые поддерживают идею размещения ПРО в Чехии. Поэтому в Кремле всерьез рассчитывают, что чешского президента в душевной беседе можно будет убедить воспользоваться данным ему конституцией правом не подписывать соглашение с США о размещении в Чехии ПРО, которое будет подготовлено правительством и вне всякого сомнения одобрено парламентом страны. В качестве главных аргументов российская сторона может использовать военные и экономические доводы.

Господину Клаусу могут разъяснить, что Россия обеспокоена развертыванием у своих западных границ американской ПРО, в зону контроля которой попадут все ракетные объекты РФ в ее европейской части. Поэтому Москва вынуждена будет принять адекватный ответ. Какой именно, на днях объяснил начальник Генштаба ВС России генерал-полковник Юрий Балуевский: если в России увидят, что от объектов ПРО в Европе исходит угроза, то российские ракетные войска возьмут эти

Václava Klause za realistického politika, který je Rusku celkem příznivě nakloněn.

Je naprostým protikladem českého premiéra Mirka Topolánka a ministra zahraničí Karla Schwarzenberga, kteří podporují myšlenku umístění protiraketové obrany v Česku. Kreml proto vážně počítá s tím, že bude možné českého prezidenta během důvěrného rozhovoru přesvědčit, aby využil svého ústavního práva a dohodu se Spojenými státy o umístění protiraketového systému v Česku, kterou bezpochyby připraví vláda a schválí český parlament, nepodepsal. Jako hlavní argumenty ruská strana uvádí ekonomické i vojenské důvody.

Panu Klausovi vysvětlí ruské obavy, že umístění prvků protiraketového systému USA u svých západních hranic, je v takové blízkosti, že bude možné kontrolovat raketové objekty v evropské části RF. Proto je Moskva nucena přijmout adekvátní odpověď. A jakou konkrétně, to v těchto dnech vysvětlil náčelník generálního štábu ruské armády generálplukovník Jurij Balujevský. Jestliže Rusko zjistí, že nám od objektů protiraketového systému v Evropě hrozí nebezpečí, pak ruská raketová vojska na tyto

объекты под свой контроль. То есть сделают их целями российских ракет. И сегодня господину Клаусу наверняка предложат подумать, понравится ли чехам такая перспектива. Кроме того, ему могут намекнуть, что Чехии нецелесообразно подыгрывать американским планам по ПРО и ввиду ее естественного желания получать и дальше на выгодных условиях российские энергоносители.

Впрочем, шансы на то, что задушевный разговор с чешским президентом в Москве что-то изменит в позиции Праги по американской ПРО, не слишком велики. Собираясь в Москву, Вацлав Клаус в интервью Ё ясно сказал: "Чехия начала переговоры с США о размещении радара на нашей территории, и я не вижу, что здесь можно пересматривать". К тому же чехи не любят, когда на них давят. Еще в феврале в ответ на угрозу России дать "асимметричный ответ" глава МИД Чехии Карел Шварценберг предупредил, что Прага не дрогнет: "Мы имеем солидный опыт общения с русскими. Им надо ясно дать понять, что не поддадимся шантажу".

объекты зацели. Чили - будут целью русских ракет. Dnes panu Klausovi určitě navrhnou, aby si ještě rozmyslel, zda se Čechům taková perspektiva zamlouvá. Navíc se mohou zmínit o tom, že pro Česko není účelné nahrávat americkým plánům na umístění protiraketové obrany vzhledem k tomu, že si určitě i nadále přeje za výhodných podmínek získávat ruské energetické suroviny.

Ostatně podobný srdečný rozhovor patrně mnoho na postoji Prahy k americkému protiraketovému systému nezmění. Václav Klaus, který se chystá do Moskvy, v interview pro Kommersant jasně řekl: „ČR začala rozhovory s USA o umístění radaru a já nevidím důvod, proč o tom znovu jednat.“ Navíc Češi nemají rádi, „když se na ně tlačí.“ Český ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg v únoru na hrozby Ruska asymetricky odpověděl a varoval, že Praha nepovolí. „S komunikací s Rusy máme slušnou zkušenost. Musíme jim dát jasně najevo, že nátlaku nepodlehne.“

Интервью: Петер Келлнер, владелец финансовой группы PPF

Алексей Рожков

Ведомости 19.06.2007, №110 (1884)

Владелец группы PPF Петер Келлнер считает, что России не грозит захват финансового сектора иностранцами.

Владелец финансовой группы PPF, чешский магнат № 1 Петер Келлнер избегает публичности. Человек, состояние которого Forbes оценил в \$6 млрд, не любит фотографироваться и давать интервью. "Впрочем, я понимаю, что это ваша работа", - говорит он по-русски, сидя в своем офисе в деловом квартале Праги вдали от исторического центра города. Попивая фруктовый чай из любимой кружки, Келлнер с улыбкой вспоминает начало 1990-х, когда он приехал делать бизнес в России. Принадлежащий ему ваучерный фонд "Петр Великий" вначале скупал самые разные активы: от акций РАО ЕЭС до ГКО, а в 1996 г. присоединил ряд отраслевых фондов ("Нефть и энергия", "Недвижимость" и др.) и начал покупать акции не самых прозрачных российских предприятий, писал в прошлом году журнал SmartMoney. В конце 1990-х, перед началом экспансии PPF в России, Келлнер закрыл фонд, а его пайщики не

Rozhovor s Petrem Kellnerem, majitelem finanční skupiny PPF

Alexandr Rožkov

Vědomosti 19.06.2007, č. 110 (1884)

Petr Kellner, vlastník skupiny PPF, se domnívá, že cizinci ruský finanční sektor neovládnu.

Majitel finanční skupiny PPF, český magnát číslo jedna, Petr Kellner, si chrání své soukromí. Člověk, jehož majetek ocenil časopis Forbes na 6 miliard dolarů, se nerad fotografuje a vyhýbá se rozhovorům. „Nicméně chápu, že je to vaše práce,“ říká rusky a při tom sedí ve své kanceláři v pražské obchodní čtvrti vzdálené od historického centra města. Pije ovocný čaj ze svého oblíbeného hrnku a s úsměvem vzpomíná na začátek devadesátých let, kdy přijel do Ruska podnikat. Jeho kupónový fond Petr Veliký ze začátku skupoval různá aktiva: např. akcie RAO UES OF ROSSIA nebo akcie GKO. V roce 1996 připojil řadu odvětvových fondů (Ropa a energie, Nemovitosti a jiné) a začal nakupovat akcie ne zcela průhledných ruských podniků, napsal v minulém roce časopis SmartMoney. Na konci devadesátých let, předtím než skupina PPF expandovala do Ruska, Kellner fond uzavřel, aniž by vyplatil své podílníky. V roce 1998, když v Rusku vrcholila krize, ztratil

получили никаких выплат. В разгар кризиса 1998 г. чешский предприниматель, как и многие российские бизнесмены, потерял сотни миллионов долларов.

Сейчас PPF активно работает на постсоветском пространстве, офисы банка Home Credit можно увидеть во многих городах страны. А финансисты рассказывают, что теперь у Келлнера в России новый интерес: он купил у Александра Мамута 40% акций компании "Ингосстрах". Келлнер отказывается отвечать на вопросы про эту сделку, но об остальных своих российских проектах охотно рассказывает в интервью "Ведомостям".

- Расскажите, как вы начинали бизнес в России.

- Свой бизнес я начинал еще в Чехословакии с продажи копировальных машин Ricoh, это было в начале 1990-х. Первая волна приватизации в стране подоспела кстати: с продажей ксероксов было покончено, я решил сосредоточиться на инвестиционной деятельности. Мы в то время смотрели на Россию и понимали, что там происходит то же самое, что и у нас, - ваучерная приватизация. Поэтому мы и стали участвовать в этом процессе - мы хотели использовать опыт,

чешский podnikatel, stejně jako většina ruských podnikatelů, stovky miliónů dolarů.

V současné době PPF aktivně působí na postsovětském území. Kanceláře banky Home Credit můžeme spatřit v různých městech země. Finančníci tvrdí, že dnes má Kellner v Rusku jiné zájmy. Koupil od Alexandra Mamuta 40% akcií společnosti Ingosstrach. Kellner odmítá odpovědět na dotazy ohledně této transakce, o ostatních svých projektech však ochotně vypráví ve svém interview pro Vědomosti.

- Řekněte nám, jak jste v Rusku s podnikáním začínal.

- Podnikat jsem začal už počátkem devadesátých let v Československu, to jsem prodával kopírovací stroje Ricoh. První vlna privatizace přišla v pravou chvíli, skončil jsem s prodejem kopírek a rozhodl jsem se, že se zaměřím na investiční činnost. V té době jsme pozorovali Rusko a pochopili jsme, že tam probíhá to samé co u nás – kupónová privatizace. Proto jsme se začali podílet na tomto procesu. Chtěli jsme využít zkušeností, které jsme získali v Československu.

приобретенный в Чехословакии.

В течение полутора-двух лет я дважды в неделю летал из Праги в Москву и обратно. Сейчас мне сложно это себе представить, и я вспоминаю это время с улыбкой: сложные перелеты на обычных самолетах, полнедели я жил в Чехии, остальное время - в России. Но первый блин оказался комом. Наши надежды полностью не сбылись, и поэтому мы в конце 1998 г., в разгар кризиса, ушли из России.

- Кто посоветовал вам зарегистрировать здесь чековый фонд и скупать ваучеры, ведь вы сами были тогда молоды? Кто стал вашими партнерами и советчиками в России, что из этого вышло?

- Мне было около 30 лет, и я старался разбираться во всем сам. Конечно, у нас была команда, состоящая из чехов, словаков и, что очень важно, также из россиян. Мы не позиционировали себя как зарубежная компания, мы работали как российская фирма. Определенный опыт у нас имелся благодаря приватизации в Чехословакии, так что когда мы видели рекламу MMM, нам сразу становилось понятно, что это предпринимательство "пирамидального" типа. Нашими партнерами были российские

S úsměvem vzpomínám na tu dobu, kdy jsem v průběhu jednoho a půl až dvou let létal dvakrát v týdnu z Prahy do Moskvy a zpět. To si teď absolutně nedokážu představit. Byly to náročné lety běžným letadlem, půl týdne jsem žil v Česku a zbytek času jsem trávil v Rusku. Ale začátky bývají těžké a naše věc se napoprvé nezdařila. Naše očekávání se nenaplnila a proto jsme na konci roku 1998, když krize vrcholila, z Ruska odešli.

- Kdo vám poradil zaregistrovat zde český fond a skupovat privatizační šeky, vždyť vy sám jste byl tehdy mladý? Kdo se stal v Rusku vašim partnerem a rádčem a co z toho vzešlo?

- Bylo mi okolo třiceti a snažil jsem se všechno dělat sám. Samozřejmě nás bylo více, skupina se skládala z Čechů, Slováků, a co je velice důležité, také z Rusů. Nepracovali jsme jako zahraniční firma, ale jako ruská. Měli jsme určité zkušenosti z privatizace v Československu. Když jsme pak viděli reklamu MMM, hned nám bylo jasné, že je to podnikání typu „pyramida.“ Našimi partnery byly ruské investiční firmy, ale v majetkovém vztahu naše činnost spadala pod zákony Československa.

инвестиционные фирмы, но в имущественном отношении наша деятельность подпадала под законы Чехословакии.

- Акции каких компаний вы покупали за ваучеры? Остались ли у вас какие-то доли в российских предприятиях?

- Это были исключительно портфельные инвестиции, прежде всего акции промышленных предприятий. В 1998 г. мы все продали. Сейчас вспоминаем об этих активах с некоторым сожалением.

- Сколько денег вы потеряли во время кризиса 1998 г. в России?

- Очень много. За две недели - примерно полмиллиарда долларов. С другой стороны, это было весьма поучительно.

- Что было потом?

- Россия как страна увлекла меня, и я с интересом ждал, что же будет дальше. Мы следили за Россией, потому что были уверены в том, что этот спад не навсегда. Второй наш опыт в России оказался более удачным. В 2000 г. мы с PPF вернулись, вложив деньги в амбициозный проект - Home Credit and Finance Bank (HCFB). И тем, как развивается наш бизнес здесь, мы

- Jaké akcie jste kupovali za privatizační kupony? Zůstaly vám nějaké podíly v ruských podnicích?

- Byly to výhradně portfoliové investice, především akcie průmyslových podniků. V roce 1998 jsme všechno prodali. Dnes na to vzpomínám s určitou lítostí.

- O kolik peněz jste během krize v roce 1998 přišli?

- O hodně. Za dva týdny jsme přišli asi o půl miliardy dolarů. Z druhé strany to pro nás bylo veliké ponaučení.

- A co bylo potom?

- Rusko mě jako země velice přitahovalo a já jsem se zájmem čekal, co dalšího přijde. Rusko jsme sledovali, protože jsme věřili, že tento propad nebude trvat věčně. Druhá naše zkušenost v Rusku byla úspěšnější. V roce 2000 jsme se s PPF vrátili, investovali jsme peníze do ambiciózního projektu Home Credit and Finance Bank (HCFB). Teď jsme velice spokojeni s tím, jak se zde našemu podnikání

довольны.

- Почему вы решили инвестировать в российскую экономику - и именно в ее финансовый сектор?

- Россия - великая страна, она представляет собой один из четырех наиболее развивающихся рынков неформальной группы BRIC. С населением свыше 140 млн человек это один из самых крупных мировых рынков, который будет только расти. Здесь есть все условия для достижения экономического успеха и связанного с этим развития финансового сектора.

- Какие перемены произошли в российском бизнесе по сравнению с 1990-ми? Какая эпоха давала больше возможностей бизнесменам - российским и иностранным?

- Я много думал об этом. Мне кажется, наиболее благоприятный период, в особенности для иностранных инвестиций, - последние 5-7 лет. За это время произошел огромный прогресс в стабилизации финансового сектора, упрочилась прозрачность правовой среды, повысился жизненный уровень россиян, а рынок приблизился к мировым стандартам. Что касается 1990-х, это была

даří.

- Proč jste se rozhodl investovat do ruské ekonomiky - a to hlavně do jejího finančního sektoru?

- Rusko je velká země, která má jeden ze čtyř nejvíce se rozvíjejících trhů neformální skupiny BRIC. Má více než 140 miliónů obyvatel a jednu z nejsilnějších světových ekonomik, která nadále poroste. Jsou zde příznivé podmínky pro dosažení ekonomického úspěchu a s tím souvisí i rozvoj finančního sektoru.

- K jakým změnám došlo v ruském podnikání ve srovnání s rokem 1990? Jaké období nabízelo ruským i zahraničním podnikatelům více možností?

- Hodně jsem o tom přemýšlel. Zdá se mi, že nejpříznivější období, zvláště pak pro zahraniční investice, bylo posledních pět až sedm let. Během tohoto období zde vznikly příznivé podmínky pro dosažení ekonomického úspěchu a s tím související rozvoj finančního sektoru. Zlepšila se průhlednost právního sektoru, zvýšila se životní úroveň Rusů a trh se přiblížil světovým normám. Co se týče devadesátých

борьба за выживание. Это было другое время, время больших возможностей и большого риска. Но вообще сравнивать 90-е гг. с нынешним временем довольно трудно. Это касается и рыночной конкуренции, сейчас она выросла в разы.

- Компании вашей группы работают на Украине и в Казахстане. Есть ли у PPF планы по развитию бизнеса в других странах СНГ?

- Конечно, в СНГ мы видим возможности для развития. Так, на Украине мы работаем с 2006 г. В Казахстане сеть Home Credit существует с 2005 г. В Белоруссии в конце 2006 г. мы купили небольшой Лоробанк, который будет также предлагать продукты и услуги по потребительскому кредитованию. Этот проект мы должны запустить в конце 2007 г.

- Вас не смущает излишняя зарегулированность белорусской экономики?

- Через несколько лет ситуация изменится, а значит, нам нужно быть там уже сейчас. В конце концов экономика Белоруссии станет открытой, я в этом убежден.

- В Чехии почти не осталось национальных

let, tak to byl boj o přežití. Byla to jiná doba. Doba velkých možností, ale také velkého rizika. Celkově však srovnávat devadesátá léta a současnost je opravdu těžké. To platí také pro tržní konkurenci, která několikanásobně vzrostla.

-Společnosti vaší skupiny působí na Ukrajině a také v Kazachstánu. Má PPF v plánu rozvíjet svůj byznys rovněž v jiných státech SNS?

- Samozřejmě, v SNS vidíme možnosti rozvoje. Na Ukrajině působíme od roku 2006 a v Kazachstánu existuje síť Home Credit od roku 2005. V Bělorusku jsme na konci roku 2006 koupili malou banku Lorobank, která bude nabízet produkty a služby v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů. Tento projekt má být realizován na konci roku 2007.

- Zneklidňuje vás nadměrné řízení běloruské ekonomiky?

- Za několik let se situace změní, a tak tam musíme být už teď. Jsem přesvědčen o tom, že se nakonec běloruská ekonomika stane otevřenou ekonomikou.

- V Česku téměř nezůstaly národní finanční

финансовых институтов - банков и страховых компаний. Как вы считаете, Россию через несколько лет ждет то же самое? Для национальной экономики это положительный или отрицательный фактор?

- Думаю, нельзя полностью сопоставлять Россию и Чехию. В России сегодня есть ряд стабильных и известных финансовых институтов, принадлежащих только российским владельцам. Ситуация в Чехии в этом отношении отличалась, так как многие банки и страховые компании нуждались в иностранном капитале как для своего оздоровления, так и для того, чтобы они вообще могли превратиться в подобные стабильные институты. У России свой путь, и захват финансового сектора иностранцами ей, на мой взгляд, не грозит.

Мне кажется, российские финансовые институты вполне могут развиваться также за рубежом, причем не только в странах СНГ. Они созрели для этого, и меня скорее удивляет, что российские банки до сих пор не покупают зарубежные банковские активы.

- Недавно было объявлено о создании совместного предприятия на базе Home Credit и Номос-банка. Расскажите, в каких

ústavy, banky a pojišťovny. Myslíte si, že Rusko čeká za pár lat to samé? Je to pro národní ekonomiku pozitivní nebo spíše negativní?

- Myslím si, že nelze zcela srovnávat Rusko a Česko. V Rusku je řada stabilních a známých finančních ústavů, které vlastní pouze ruští vlastníci. Tím se situace od Česka liší, protože zde většina bank i pojišťoven potřebovala pro své upevnění a stabilizaci zahraniční kapitál. Rusku podle mého nehrozí, že by finanční sektor ovládli cizinci.

Zdá se mi, že ruské finanční ústavy jsou dosti vyzrálé, aby se mohly zcela rozvíjet také v zahraničí, a to nejen v zemích SNS. Spíše se divím, že doposud nenakoupily zahraniční bankovní aktiva.

- Nedávno bylo oznámeno, že byl vytvořen společný podnik na bázi Home Credit a Nomosbank. Řeknete nám, jaké budou mít

долях акционеры будут владеть новой компанией. И почему вы выбрали Номос-банк для создания совместного предприятия?

- В новой банковской группе доли будут определены исходя из согласованных принципов и результатов аудитов обоих банков по итогам первого полугодия 2007 г. Только после аудита мы будем говорить о конкретных долях.

Мы выбрали "Номос", а акционеры Номос-банка выбрали нас, потому что мы видим силу в синергии наших знаний и опыта. То же самое можно сказать об успехах банка "Номос" в области корпоративного банкинга, равно как и о сильных позициях Home Credit в потребкредитовании в России. Будет создана универсальная банковская группа, которая будет претендовать на место в первой десятке российского банковского рынка. Кроме того, мы с акционерами "Номоса" подошли друг другу в человеческом отношении. Конечно, также рассматривались другие варианты сотрудничества, но, надеюсь, все поймут, что мы не можем комментировать эти переговоры.

- Вы можете подтвердить, что структуры PPF приобрели 40% акций кредитного

акционаři podíly? A proč jste si pro vytvoření společného podniku vybrali právě Nomosbank?

- V nové bankovní skupině budou podíly rozděleny v souladu s dohodnutými principy a s výsledky auditů obou bank za první pololetí roku 2007. Teprve po auditu se budeme bavit o konkrétních podílech.

My jsme si vybrali Nomosbank a její akcionáři si vybrali nás, protože jsme viděli sílu synergie našich znalostí a zkušeností. To samé můžeme říci o úspěších banky Nomos v oblasti korporativního bankovníctví, stejně tak i o silné pozici banky Home Credit v poskytování spotřebitelských úvěrů. Vytvoříme univerzální bankovní skupinu, která se bude snažit o to, aby se dostala mezi první desítku ruských bank. Kromě toho jsme s akcionáři Nomosbank našli společnou řeč. Samozřejmě, že jsme projednávali i jiné varianty spolupráce, ale doufám, že všichni pochopí, když tato jednání nebudu komentovat.

- Můžete potvrdit, že skupina PPF získala od Jevgenije Bernštama a jeho partnerů 40%

брокера "Фосборн Хоум" у Евгения Бернштама и его партнеров? Есть ли у вас мысли о других совместных проектах с Бернштамом в России?

- Нет, PPF упоминаемую вами сделку с г-ном Бернштамом не заключила. По поводу других проектов могу лишь сказать: "Никогда не говори никогда". Чтобы войти в какой-то новый для нас проект, мы должны его досконально изучить.

- Home Credit является одним из лидеров рынка потребкредитования в России. Однако у него очень высока доля просроченных кредитов - 25,9% на 26,8 млрд руб. выданных кредитов по итогам девяти месяцев 2006 г., по данным "Интерфакс-ЦЭА". Вас это не пугает? Как банк борется с такой высокой долей просрочки?

- В настоящее время доля просрочки составляет примерно 14%, и мы надеемся, что до конца 2007 г. эта цифра еще снизится. В 2005 г. мы действительно столкнулись с высокой долей просроченных кредитов в портфеле. Но наш банк всегда был и остается открытым. Мы первыми в России объявили открытый тендер по продаже просроченных кредитов. Каждый участник тендера мог ознакомиться с полной и подробной

акции úvěrové společnosti Fosborn Home? Přemýšlíte o jiných společných projektech s Bernštamem v Rusku ?

- Ne, PPF s panem Bernštamem tento obchod neuzavřela. Ve věci jiných projektů mohu jenom říct: „ Nikdy neříkej nikdy.“ Abychom uzavřeli nový projekt , musíme ho dokonale prostudovat.

- Home Credit patří mezi vedoucí banky na trhu v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů v Rusku. Podle údajů Interfax-CEA má však vysoký podíl úvěrů s prošlou lhůtou splatnosti – 25,9% na 26,8 miliard rublů vydaných úvěrů, podle výsledků za devět měsíců v roce 2006.

Nemáte strach z toho, že tak často dochází k prodlení?

- V současné době podíl prodlení činí přibližně 14% a my doufáme, že se do konce roku toto číslo ještě sníží. V roce 2005 jsme se vskutku setkali s vysokým podílem úvěrů s prošlou lhůtou splatnosti v portfoliu. Naše banka však vždy byla a také zůstane otevřenou. Byli jsme první, kteří v Rusku vyhlásili otevřenou veřejnou soutěž na prodej úvěrů s prošlou lhůtou splatnosti. Každý účastník tendru se mohl podrobně seznámit s celkovou dokumentací. Nerozumím tomu,

документацией, и непонятно, почему эта инициатива в духе Базельских соглашений была так негативно воспринята прессой. Ситуацию же с просрочкой мы полностью стабилизировали с помощью создания системы управления рисками, принятия новых специалистов и внештатных консультантов. Пусть и ценой временного снижения темпов роста бизнеса.

Мы улучшили систему отбора просроченных кредитов, включая определение мошеннического поведения и совершенствование нашей скоринговой системы. Подсчеты риска проводятся исходя из расчета маржи. То есть, предлагая клиентам продукты с высокой маржей, мы можем позволить себе более высокую степень риска. Кроме того, клиентам с хорошей кредитной историей теперь предлагаются продукты с более выгодными процентными ставками. Можно сказать, что система управления риском полностью под контролем, мы точно знаем, насколько и какой продукт пользуется успехом. Повышающаяся прибыльность бизнеса HCFB - осязаемый результат этого улучшения.

- Ваши ключевые инвестиции - вложения в финансовый сектор. В какие еще отрасли российской экономики вы могли бы или собираетесь вложить деньги в ближайшее

проч тиск tuto iniciativu v duchu Basilejské úmluvy přijal tak negativně. Situaci s prodlením jsme zcela stabilizovali tím, že jsme vytvořili systém řízení rizik a přijali nové odborníky a externí poradce, i za cenu toho, že se dočasně sníží tempo růstu zisku.

Vylepšili jsme výběrový systém úvěrů s prošlým termínem splatnosti, včetně určení podvodného chování a zdokonalili jsme náš scoringový systém. Kalkulace rizika se provádí na základě výpočtu marže. To znamená, že když klientům nabízíme produkty s vysokou marží, můžeme si dovolit vyšší stupeň rizika. Kromě toho klientům nabízíme produkty s dobrou úvěrovou historií a s výhodnějšími úrokovými sazbami. Můžeme říci, že máme systém řízení rizik zcela pod kontrolou. Přesně víme jaký produkt bude mít úspěch. Hmatatelným výsledkem tohoto zlepšení je zvyšující se ziskovost HCFB.

- Vaše klíčové investice jste vložili do finančního sektoru. Do jakého jiného odvětví ruské ekonomiky hodláte v nejbližší době investovat?

время?

- Приоритетные интересы группы PPF однозначно сосредоточены в финансовом секторе. Но я также являюсь совладельцем компании PPF Investments, которая помимо прочего ориентируется также на российский рынок недвижимости, хотя о конкретных планах и подробностях отдельных сделок я не информирован.

- В конце прошлого года кипрская компания Durbe Limited, которую зарегистрировали четыре гражданина Чехии, подала заявку на покупку 38% акций российской компании "Ингосстрах". Несколько источников "Ведомостей" подтвердили, что за Durbe Limited стоят PPF и вы. Источники газеты утверждают, что один из совладельцев "Ингосстраха" Александр Мамут решил продать свои акции - около 40% - PPF или вам лично. При этом назывались две суммы сделки - \$600 млн и \$700 млн. Можете подтвердить эту информацию? Когда будет завершена сделка и какова ее структура?

- Я лично ничего не покупал. Ни компания PPF Group, ни Ceska Pojistovna не являются участниками никаких подобных сделок. Могу лишь сказать, что "Ингосстрах" - очень интересный актив.

- Prioritní zájmy skupiny PPF se jednoznačně soustředí na finanční sektor. Jsem také spoluvlastníkem společnosti PPF Investments, která se mimo jiné orientuje na ruský trh s nemovitostmi. Alespoň o jiných konkrétních plánech a o detailech nezávislých obchodů nejsem informován.

- Na konci minulého roku zaregistrovali čtyři čeští občané kyperskou společnost Durbe Limited, která se zajímala o koupi 38% akcií ruské společnosti Ingosstrach. Několik zdrojů Vědomostem potvrdilo, že za Durbe Limited stojí PPF společně s vámi a že se jeden ze spoluvlastníků Ingosstrachu, Alexandr Mamut, rozhodl prodat okolo 40% svých akcií skupině PPF nebo přímo osobně vám. Přitom uváděly částky 600 a 700 miliónů dolarů. Můžete tuto informaci potvrdit? Kdy bude transakce uzavřena a jaká bude její struktura?

- Já osobně jsem nic nekoupil. A ani společnost PPF Group a Česká pojišťovna se neúčastní žádných podobných transakcí. Mohu jen říci, že Ingosstrach je pro nás velmi zajímavým aktivem.

- Недавно было объявлено о создании совместного предприятия крупной итальянской страховой компании Assicurazioni Generali (51%) и PPF Group (49%) для развития бизнеса в Центральной и Восточной Европе. Доли компаний действительно таковы?

- Да, таковы детали нашего соглашения. Совместное предприятие находится в процессе создания, и после его возникновения доли акционеров будут именно такие.

- В СП будут включены региональные активы итальянской компании и принадлежащая PPF Ceska Pojistovna. По словам председателя совета директоров Ceska Pojistovna Ладислава Бартоничека, Generali хотела бы через это совместное предприятие выйти на российский рынок.

- Означает ли это, что акции "Ингосстраха" у Мамута выкупит итальянский страховщик?

- Я не уполномочен комментировать инвестиционные намерения группы Generali. Насколько я знаю, этот вопрос не обсуждался советом директоров Generali, в который я вхожу. Generali действительно ищет возможности выхода на российский рынок и, насколько я знаю, вела

- Nedávno bylo oznámeno, že velká italská pojišťovací společnost Assicurazioni Generali (51%) a PPF Group (49%) založili společný podnik pro rozvoj obchodu ve střední a východní Evropě. Jaké jsou podíly společností?

- Ano, tak jsme se dohodli. Společný podnik teprve zakládáme. Až vznikne, budou podíly akcionářů následující.

- Společný podnik budou tvořit regionální aktiva italské společnosti a Česká pojišťovna, která patří PPF. Podle slov předsedy představenstva a generálního ředitele České pojišťovny, Ladislava Bartoníčka, by Generali chtěla prostřednictvím tohoto společného podniku vstoupit na ruský trh.

- Znamená to tedy, že akcie Ingosstrachu koupí od Mamuta italská společnost?

- Nemám právo komentovat investiční záměry skupiny Generali. Pokud vím, tuto otázku správní rada Generali, které jsem členem, neprojednávala. Generali by se skutečně chtěla dostat na ruský trh a pokud vím, jednala s některými pojišťovacími společnostmi. Ale neodvážil bych se hovořit o

переговоры с несколькими страховыми компаниями. Но говорить о покупке итальянской группой "Ингосстраха", что в российской прессе уже называли состоявшимся фактом, я бы не решился.

- Наши источники также рассказали, что о сделке между PPF, Generali и Мамутом будет объявлено после встречи с Дерипаской. Встречались ли вы или представители PPF и Generali с Дерипаской? Если да, то каковы итоги этой встречи?

- С г-ном Дерипаской я встречался год назад. Мы обсуждали вопросы возможного сотрудничества в области финансовых услуг. Больше тему нашего разговора я не хочу комментировать.

- А тему продажи "Ингосстраха" вы с ним обсуждали?

- Об этом я не хочу говорить.

- А с Мамутом вы встречались?

- Эту тему я тоже комментировать не хочу.

- PPF была одним из претендентов на покупку российской страховой компании "Наста". Почему в итоге ее купили не вы, а Zurich Financial Services?

tom, že italská společnost koupí Ingosstrach. Ruský tisk to však uvádí jako hotovou věc.

- Naše zdroje nám také sdělily, že transakci mezi PPF, Generali a Mamutem oznámíte po schůzce s Děřipaskou (*pozn. majoritní vlastník ruské pojišťovny Ingosstrach*). Setkali jste se vy nebo zástupci PPF a Generali s panem Děřipaskou? Jestli ano, jaké jsou výsledky tohoto setkání?

- S panem Děřipaskou jsem se setkal před rokem. Projednávali jsme možnosti spolupráce v oblasti finančních služeb. Více, co se týče našeho rozhovoru, už nechci komentovat.

- A prodej pojišťovny Ingosstrach jste s ním projednávali?

- O tom nechci mluvit.

- S panem Mamutem jste se setkal?

- To také nechci komentovat.

- PPF patřila mezi společnosti, které se ucházely o koupi ruské pojišťovny Nasta. Proč ji nakonec místo vás koupila finanční skupina Zurich Financial Services?

- Вопрос был точно не в цене. Дело было в структуре сделки, которая нас не устроила.
- Nešlo pouze o cenu, ale nevyhovovala nám celá struktura transakce.
- Журнал Forbes оценил ваше состояние в \$6 млрд. Вы согласны с этой оценкой?
- Časopis Forbes ocenil váš majetek na 6 miliard dolarů. Souhlasíte s tímto odhadem?
- Не столь важно, согласен я с этой оценкой или нет. Мне бы больше всего хотелось, чтобы таких оценок не было. Составлять такие рейтинги - работа журналистов Forbes, так же как ваша - брать у меня интервью. Я же занимаюсь своей работой, разработкой стратегии PPF и входящих в нее компаний. Оценками состояний и обсуждением рейтинга миллиардеров пусть занимаются другие.
- Není tak důležité, zdali s tímto odhadem souhlasím nebo ne. Chtěl bych, aby tyto odhady vůbec neexistovaly. Sestavování takových žebříčků, to je práce novinářů z časopisu Forbes, jako vaší práci je, dělat se mnou rozhovor. Já také dělám svoji práci, zpracovávám strategii PPF i společností, které k ní patří. Ať se někdo jiný zabývá odhadem majetku miliardářů a posuzuje žebříčky.
- С кем-то из российских бизнесменов вы знакомы, общаетесь?
- Kdo z ruských podnikatelů je váš známý, s kým se stýkáte?
- У меня в России есть друзья и знакомые, которых я уважаю. И я рад, что моя работа дает мне возможность встречаться с ведущими и успешными российскими бизнесменами.
- V Rusku mám přátele i známé, kterých si vážím. Jsem rád, že mi má práce umožňuje setkávat se s předními a úspěšnými ruskými podnikateli.
- Вы сказали, что не просто понять Россию и русских. Что это значит?
- Řekl jste, že je těžké pochopit Rusko i Rusy. Jak to myslíte?
- Россия - многонациональная страна с огромным населением. Наверное, я никогда не смогу до конца понять Россию,
- Rusko je mnohonárodnostní stát s enormním počtem obyvatel. Opravdu nikdy nepochopím Rusko, ruskou duši a kulturu vaší země.

русскую душу и культуру вашей страны. Для этого нужно родиться в России и жить здесь. А если говорить только о бизнесе, то, по моему мнению, мы понимаем Россию лучше, чем большинство западных компаний. Мы работаем здесь очень давно и не считаем себя чужаками. А я лично Россию люблю.

В Чехии осквернены могилы советских солдат

Известия

10.07.2007

В чешской столице на Ольшанском кладбище осквернены могилы погибших при освобождении чешской столицы от фашистов советских воинов-освободителей. С 48 могил демонтированы бронзовые таблички с именами героев. Аналогичный случай произошел здесь 22 мая, когда имена красноармейцев исчезли с 12 могил-обелисков. Как сегодня сообщили ИТАР-ТАСС представители местных властей, дело не имеет политической окраски, для вандалов было главным украсть цветной металл, чтобы получить за него деньги.

В направленной в МИД республики ноте

Člověk se musí v Rusku narodit a žít zde, aby to pochopil. A co se týče byznysu, tomu podle mého názoru rozumíme lépe, než většina západních společností. Působíme zde tak dlouho, že se nepovažujeme za cizince. Já osobně mám Rusko rád.

V České republice byly zneuctěny hroby sovětských vojáků.

Izvestija

10.07.2007

V českém hlavním městě na Olšanských hřbitovech došlo ke zneuctění hrobů sovětských vojáků padlých při osvobození Prahy od fašistů. Ze 48 hrobů byly odstraněny bronzové tabulky se jmény hrdinů. K podobnému případu zde došlo již 22. května, kdy zmizela jména rudoarmějců ze 12 náhrobků. Jak dnes agentuře ИТАР-ТАСС oznámili představitelé místních úřadů, případ nemá politický charakter. Vandalům šlo hlavně o ukradený barevný kov, za který získají peníze.

Velvyslanectví RF v České republice poslalo

посольство РФ в Чехии обращает внимание на участвовавшие случаи осквернения памятников советским воинам. Российское дипломатическое представительство настаивает на наказании виновных, принятии мер по охране воинских захоронений и строгом соблюдении российско-чешских договоренностей в этой сфере.

ministerstvu zahraničí nótu, ve které upozorňuje na případ zneuctění památníků padlých sovětských vojáků. Ruská diplomatická reprezentace trvá na potrestání viníků. Dále požaduje přijetí opatření na ochranu hrobů válečných pohřbených a přísné dodržování rusko-českých dohod v této oblasti.

В Чехии произошла утечка радиоактивной воды

Независимая газета
01.03.2007

Утечка радиоактивной воды произошла на атомной электростанции "Темелин" в Южной Чехии

В ночь на вторник в закрытом помещении в системе первого энергоблока вытекло 2 тыс литров умеренно радиоактивной воды, сообщает ПРАЙМ-ТАСС.

АЭС "Темелин" находится в 30 км от границ с Австрией. В альпийской республике усиливаются протесты экологических движений с требованием к властям добиться на международном уровне решения о закрытии станции.

В Чехách došlo k úniku radioaktivní vody

Nězavisimaja gazeta
01.03.2007

V jižních Čechách došlo k úniku radioaktivní vody z atomové elektrárny Temelín.

Podle údajů ruské agentury PRIME – TASS v noci na úterý vyteklo z uzavřeného prostoru prvního energetického bloku 2000 litrů mírně radioaktivní vody.

JE Temelín se nachází 30 kilometrů od rakouských hranic. V alpské republice sílí protesty ekologických organizací, které požadují uzavření elektrárny. Česká i rakouská vláda se dohodly, že vytvoří smíšenou komisi, která bude kontrolovat

Чешское и австрийское правительства договорились о создании смешанной комиссии по контролю за безопасностью на АЭС.

bezpečnost jaderné elektrárny.

Никто из сотрудников АЭС не пострадал. Проведены работы по устранению последствий аварии.

Žádný zaměstnanec JE nebyl zraněn. Následky havárie již byly odstraněny.

Závěr

Úkolem mé bakalářské práce bylo zjistit, jaký pohled má ruský současný tisk na Českou republiku, v jakých kontextech se v ruských médiích píše o ČR.

V teoretické části diplomové práce jsem zpracovala a charakterizovala základní rysy funkčního stylu publicistického. Dále jsem se zabývala teorií a praxí překladu a ujasnila jsem si nejdůležitější problémy překladu z ruštiny do češtiny a naopak.

Další část práce, praktickou část, tvoří vlastní analýza vybraných ruských médií. Mým úkolem bylo prostudovat zvolená periodika a vyhledat všechny zmínky o České republice za stanovené časové období. Získaný materiál byl podle svého tématického zaměření rozčleněn do tématických okruhů a témat. Bylo zjištěno, že ve sledovaném období poskytla vybraná média největší prostor těmto tématům: ústředním tématem je politické téma, které se věnuje problematice radarů. Tímto tématem se zabývala všechna média. Dalšími tématy jsou ekonomika a ostatní témata.

Dále bylo ke každému tématu přiřazeno hodnocení podle druhu zdroje. Bylo zjištěno, jak se jednotlivé skupiny médií k této problematice staví. Např. co se týče nejvíce medializovaného tématu, problematika radarů, bylo zjištěno, že prokremelský deník zaujímal k tomuto tématu vyhraněně negativní postoj. Šířil odmítavé názory a postoje ruské vlády k tomuto tématu. Nezávislé deníky a ekonomický deník přistupovaly k tomuto tématu spíše neutrálně. Ostatní témata všechna periodika hodnotila neutrálně, měla pouze informativní charakter.

Ve sledovaném období, rok 2007, se v ruských elektronických médiích objevilo značné množství příspěvků věnující se České republice. Nicméně je třeba doplnit, že se většina článků soustředila výhradně na problematiku radarů. Ostatní témata byla pro ruský tisk méně přitažlivá.

Резюме

Темой этой бакалаврской работы является представление Чешской Республики в современной российской прессе.

Основной целью моей бакалаврской работы является анализ современной российской прессы и перевод избранных текстов. Надо было установить, что пишут в современной российской прессе о Чешской Республике, какие же события заинтересовали российских журналистов и читателей.

Теоретическая часть включает общую характеристику публицистического стиля, основы теории и практики перевода и важнейшие проблемы перевода с русского языка на чешский и наоборот.

Практическая часть – собственный анализ избранной российской прессы (в электронном виде) за установленный период. Анализированы были все тексты, которые касались Чешской Республики. Эти тексты были разделены на группы по своей тематической сфере и по конкретным темам.

Было установлено, что центральной темой российской прессы по отношению в ЧР является вопрос о размещении в Чехии элементов американской системы ПРО. Проблематикой ПРО занимались все газеты. Другие темы не были для российской прессы столько интересны.

Seznam použité literatury a ostatní zdroje

Bečka, J.V.: Česká stylistika. Praha 1992.

Bečka, J.V.: Sloh žurnalistiky. Praha 1986.

Čechová, M.; Chloupek, J.; Krčmová, M.; Minářová, M.: Stylistika současné češtiny. Praha 1997.

Knittlová, D.: K teorii i praxi překladu. Olomouc 2000.

Korostenski, J.; Matyušová, Z.; Rykovská, M.; Šedivá, E.; Vágnerová, M.: Rusko – český slovník pro obchodní sféru. České Budějovice 1996.

Kufnerová, Z. a kolektiv: Překládání a čeština. Praha 1994.

Pilátová, J.: Publicistický styl a jeho postavení v systému funkčních stylů (práce po ukončení 1. roku postgraduálního studia). Olomouc 2000.

Šaur, V.: Pravidla českého pravopisu s výkladem mluvnice. Praha 2004.

Vágnerová, M.: Slovník zkratk a zkratkových slov v současné ruštině. Písek 2001.

Vlček, J.: Rusko-český slovník. Moskva 1974.

Vysloužilová, E. a kolektiv: Cvičebnice překladatelství a tlumočnictví pro ruštináře. Olomouc 1994.

Elektronické zdroje

<http://www.clovekvtisni.cz/download/pdf/120.pdf>

<http://www.ckk.cz>

<http://www.ekonomika.ihned.cz/>

<http://www.i-ru.cz>

<http://www.izvestia.ru>

<http://www.kommersant.ru>

<http://www.mediainfo.cz/metodiky/342.html>

<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2069725>

<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/default.asp?id=24268>

<http://www.ng.ru>

<http://www.ruskodnes.cz>

<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

<http://www.vedomosti.ru>

<http://www.wikipedia.cz>